

MODELLEKTION 11 ÅK 1

Text: Tidningsmysteriet, kapitel 1, Martin Widmark

• Modellering av Detektiven

Förberedelser: Ta fram en ordlista eller koppla upp dig mot internet för att under lektionen kunna visa hur man slår upp ord som man inte förstår.

Innan läsningen: Berätta att det finns en lässtrategi som hjälper oss att reagera på nya ord, uttryck och formuleringar samt utreda deras betydelse. Berätta också att det finns olika sätt att utreda betydelsen:

Att läsa avsnittet igen och leta efter ledtrådar i texten.

Att söka information i bilderna.

Att läsa vidare och se om det kommer en förklaring.

Att fråga någon eller slå upp ordet/uttrycket.

Visa upp bilden med Detektiven och berätta att det är den läsfixaren som hjälper oss att stanna upp vid nya ord och uttryck samt att utreda oklarheter i texten.

Under läsningen: Läs kapitlet ”Pallande polis och fuskande rektor!” med stor inlevelse och stanna upp vid markeringarna i texten. Visa hur du använder strategin att utreda oklarheter och hur du kommer fram till betydelsen.

1. Tänk högt kring uttrycket: ”Jag svär på att hämnas. Vid alla mina förfäders gravar” - Genom att läsa detta förstår jag att Muhammed Karat är mycket arg över någonting. Så arg att han vill hämnas och att han svär på att han skall göra det. Svära är ju när man säger ett fult ord men i det här sammanhanget måste det betyda någonting annat. Svära kan ju också vara att man högtidligt lovar någonting. Muhammed lovar vid sina förfäders gravar.

Håll upp detektivkortet och berätta att ordet förfäder också är nytt för dig. En fader är ju en pappa och en förfader borde ju höra ihop med detta på något sätt. Berätta att ibland måste man ta hjälp av en kompis, någon vuxen eller kanske slå upp ordet. Slå upp ordet och visa att det går att använda den strategin för att få fatt i ett ords betydelse.

2. Tänk högt: – Nu förstod jag inte riktigt...öronmärkningen?

-Är inte det när man märker djur? Det passar väl inte in i det här sammanhanget? Berätta att du nu väljer att läsa vidare för att se om du kan få några ledtrådar i texten till vad Muhammed menar när han säger så. Genom Lasse får vi reda på att det visst inte var öronmärkning utan ärekränkning som Muhammed menade. Håll upp Detektivens kort och berätta att ärekränkning är ett ord som är nytt för dig. Återigen letar du betydelsen genom att läsa vidare i texten. Även här är det Lasse som ger oss betydelsen av ordet. ”Det kallas så när man talar illa eller ljugar om någon”

3. Tänk högt: -”De går åt som smör i solsken” Vad kan mannen i kiosken mena med det? Vad händer med smör i solsken? Jo det smälter, försvinner väldigt snabbt. Tidigare i texten stod det att han sålt slut på Vallebybladet. Ja, det måste betyda att tidningarna sålts jättesnabbt och tagit slut.

4. Tänk högt: – Nu förstod jag inte riktigt...”misshandel” ?

Berätta att din detektiv reagerat på ordet ”misshandel” som du inte riktigt förstår.

Läs om stycket och stanna vid ”och inte förrän nu vågar personalen berätta om allt hemskt”..

Tänk högt: Misshandel måste vara något hemskt. Jag går tillbaka till rubriken för tidningsnotisen och läser ”Tidningschefen Marklund slår sina anställda”. Det är ju hemskt att bli slagen. Personal och anställda är samma sak, det vet jag. Då borde misshandel ha att göra med att någon slår någon annan.

5. Tänk högt: -” Polismästaren tagen på bar gärning” Jag förstår inte riktigt rubriken, så jag läser vidare och ser om jag förstår bättre när jag läser artikeln.

Läs hela artikeln.

Tänk högt: -Tagen på bar gärning då han pallade äpplen...det får man ju inte göra! ---Tagen.... Som fångad, kanske, eller upptäckt

-På bar gärning.... Han blev fångad direkt på plats när han gjorde något dumt.

6. Medveten felläsning; ”Lasse och Maja lämnar tillbaka tidningarna och ger ut på Stora torget”. Håll upp Detektiven och berätta att detta kan väl inte stämma.

Tänk högt: -Om de lämnar tillbaka tidningarna kan de väl inte ge ut dem på stora torget. Läs om meningen och upptäck nu att det står GÅR ut på Stora torget.

Berätta för eleverna att läsfixaren Detektiven hjälper dig att stanna upp när orden/ meningarna inte stämmer utifrån sammanhanget och då är en bra strategi att läsa om stycket eftersom det kan vara en felläsning.

